

INHOUD

Voorwoord	11
Deel 1: De geschiedenis van het Europees begijnenwezen	17
Hoofdstuk 1: In den beginne...	18
1.1. Inleiding	19
1.2. Vrouwen in het verweer	21
1.3. Vijf verklaringsmodellen voor het fenomeen 'begijn'	22
Hoofdstuk 2: De eerste begijnen	30
Hoofdstuk 3: Gemeenschappen in hoven en conventen	38
3.1. Een aarzelende start	39
3.2. Concentratie: van convent tot hof	44
3.3. De mystieke dimensie van het hof	52
3.4. Het virtuele hof aan het Bodensee en in de Elzas	55
Wandeling in het Groot Begijnhof van Leuven	59
Hoofdstuk 4: Het Concilie van Vienne (1311 – 1312)	74
4.1. De situatie van de religieuze vrouwen voor het Concilie – kenmerken van het franciscaanse en dominicaanse gedachtengoed	75
4.2. De bogaarden voor het Concilie	79
4.3. Tabula rasa of heroriëntering?	80
4.4. Implementatie van de conciliebesluiten en hun gevolgen in Frankrijk en Duitsland	83
4.5. Implementatie van de conciliebesluiten in de historische Nederlanden.	86
Hoofdstuk 5: Beproevingen en krachtmetingen (het begijnenwezen tussen 1374 en de Franse Revolutie)	88
5.1. Devotio Moderna: armoede en arbeid.	89
5.2. Omvorming van begijnen- tot tertiariëngemeenschappen.	93
5.3. Effecten van de Reformatie en de Contrareformatie op het begijnenwezen	95
5.4. Verlichting en Franse Revolutie: teloorgang in de 18 ^{de} eeuw	113
Een begijnhofpastoor wordt paus	121
Hoofdstuk 6 : De 19de eeuw, het slotakkoord	124
6.1. De Verenigde Nederlanden	125
6.2. De Gentse begijnen na 1830, een uniek verhaal	126
6.3. De laatste begijnen	129

Deel 2: Thematische benaderingen van de Europese begijnenbeweging	135
Hoofdstuk 7: Beschouwingen over de begijnenbeweging per land of streek	136
7.1. België	138
7.1.1. Vlaanderen: UNESCO en heilige Begga	138
7.1.2. Wallonië: zoektocht met onvermoede resultaten	145
7.2. Nederland: katholieke begijnen in een calvinistische omgeving	150
7.3. Duitsland: regionale verschillen en wisselende appreciaties	161
7.4. Frankrijk: koningshuis versus republiek	185
7.5. Het Bodenmeer en Zwitserland: atypische begijnen?	204
7.6. Oostenrijk en de begijnenmystiek	214
7.7. Het overige Europa: een overzicht	222
Hoofdstuk 8: Omdat niets menselijks hun vreemd was.	
Wat men van begijnen niet zou verwachten.	224
8.1. Kleding	225
8.2. Knusse huiselijkheid	229
8.3. Het verlaten van het hof of convent	235
8.4. Nabuurschap	241
8.5. De geneugten des levens	245
8.6. Zwangerschappen in religieuze vrouwengemeenschappen	247
 Spreekwoorden, zegswijzen, citaten en dies meer	 252
Hoofdstuk 9: Hoogtepunten in het leven van een begijn: professie en dood	254
9.1. Het noviciaat of de proefperiode	257
9.2. De professie (het steedsel)	259
9.3. De dood van de anderen	262
9.4. De eigen dood – Begijnen in de dodendans	263
9.5. De kunst van het sterven	266
Hoofdstuk 10: Een nieuw begin	272
10.1. De Overkoepelende Vereniging van Duitse begijnen	273
10.2. Enkele voorbeelden: de Begijnhoven van Berlijn, Bochum-Kornharpen, Bremen, Essen en Keulen	276
10.3. Wonen en werken in de Vlaamse begijnhoven	283
 Bronnen	 288
Internetbronnen	293
Index	294